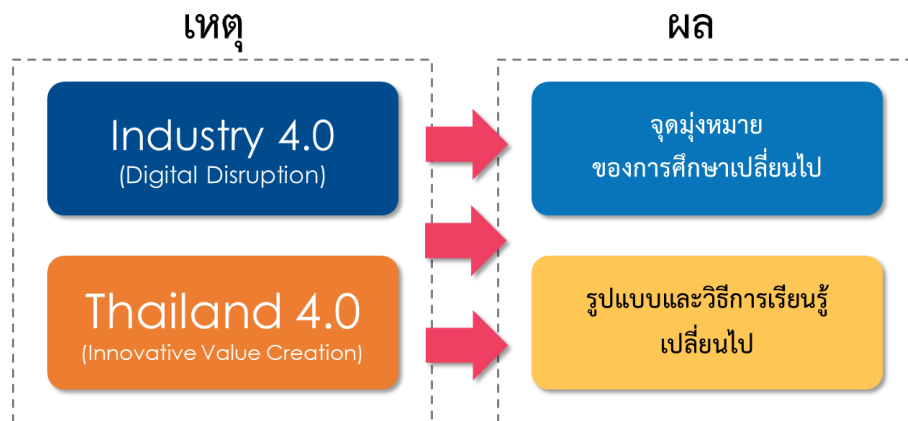

Active Learning: Why?

รูปที่ 1 การเปลี่ยนแปลงบริบทสำคัญที่ส่งผลให้จุดมุ่งหมายของการศึกษา รวมทั้งรูปแบบและวิธีการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป

จากอิทธิพลของการก้าวเข้าสู่โลกยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry) ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจากการมุ่งสู่ประเทศไทยยุค 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมที่ยกระดับคุณค่าเศรษฐกิจและสังคม (Innovative Value creation of Economy & Society) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา (Education) และการจัดการเรียนรู้ (Learning) ใน 2 ประเด็นสำคัญ กล่าวคือ

1) **จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (Education) เปลี่ยนไป** จากเดิมที่ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเนื้อหาหรือองค์ความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน (Content-Based) กลายเป็นการให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะทักษะพึงประสงค์ (Skill-Based) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นหา องค์ความรู้ มาสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้เป็นนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าให้กับเศรษฐกิจและสังคมได้ กล่าวได้ว่าเป็นการพลิกจุดมุ่งหมายสู่การจัดการศึกษาแบบ 4.0 (Education 4.0) ตามภาพ

รูปที่ 2 จุดมุ่งหมายของการศึกษาในยุค 1.0 ถึง 4.0

โดยทักษะพึงประสงค์ 4C ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมตาม
จุดมุ่งหมายข้างต้นได้ ประกอบด้วย

- Critical Thinking
- Communication
- Collaboration
- Creativity

2) **รูปแบบและวิธีการเรียนรู้ (Learning) เปลี่ยนไป** โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยอิทธิพลจากเทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากแหล่งต่างๆ ทั่วโลกได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถแลกเปลี่ยน เชื่อมโยงองค์ความรู้กับเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมทั้งสามารถนำข้อมูลการเรียนรู้และพฤติกรรมส่วนบุคคล มาวิเคราะห์รูปแบบ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการรายบุคคล ประกอบกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่มุ่งสร้างทักษะ 4C ข้างต้น ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในยุคนี้ ต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ ควบคู่กัน

รูปที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างทักษะพึงประสงค์และสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

- เป็น Active & Self-Directed Learning
- เป็น Personalized & Outcome-Based Learning
- เป็น Connectivism & Experiential Learning
- เป็น Blended & Lifelong Learning

รูปที่ 4 การวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

Active Learning จึงจัดเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่ที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับ **คุณลักษณะอื่นๆ** เพื่อมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะพึงประสงค์และสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

Active Learning: What?

Active Learning หมายถึง การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เป็นการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งตรงกันข้ามกับ Passive Learning หรือการเรียนรู้แบบเฉื่อยชาที่เป็นการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นฝ่ายตั้งรับ

ทั้งนี้ สามารถจำแนกกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น หรือ Active ข้างต้น ออกเป็น 3 มิติ ประกอบด้วย

รูปที่ 5 การจำแนก Active Learning ออกเป็น 3 มิติ

1) ด้านการคิด (Thinking Domain)

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จะสร้างให้เกิดการเรียนรู้กับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ใน 6 ระดับ มิใช่เพียงให้จดจำ (Remember) และเข้าใจ (Understand) เหมือนกับการเรียนรู้แบบ Passive Learning หากแต่จะให้ความสำคัญกับการให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ (Apply) วิเคราะห์ (Analyze) ประเมิน (Evaluate) และสร้างสรรค์ (Create) ด้วย

2) ด้านความรู้สึก (Feeling Domain)

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้ความสำคัญกับการสร้างให้ผู้เรียนสนุก (Fun) ในการเรียนรู้ ควบคู่กับสร้างให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่า (Value) ของสิ่งที่เรียน โดยมีความรู้สึกท้าทาย (Challenge) และได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งกับผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน

3) ด้านการลงมือปฏิบัติ (Doing Domain)

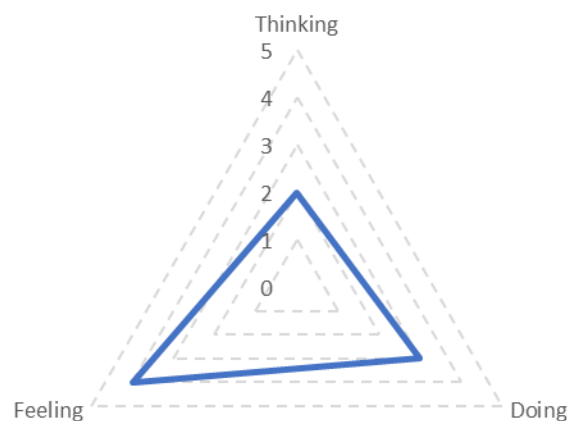
การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้ความสำคัญกับการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ตั้งแต่การปฏิบัติตามต้นแบบ (Imitation) การปฏิบัติได้เองอย่างถูกต้อง (Precision) ไป

จนถึงการปฏิบัติได้เองอย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ (Naturalization) สามารถเชื่อมโยงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จากสิ่งที่ได้ปฏิบัติไปสู่องค์ความรู้ที่กำลังเรียนได้

ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 มิติข้างต้นควบคู่กัน จึงจะเรียกได้ว่าเป็น Active Learning อย่างแท้จริง โดยผู้สอนสามารถเลือกใช้มิติหนึ่งเป็นแกนนำ และหมุนเข้าไปหาอีก 2 มิติได้ ตามลักษณะขององค์ความรู้และกลุ่มผู้เรียน

นอกจากนี้ ผู้สอนยังสามารถวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตนเอง ตามหลักการของ Active Learning ข้างต้นได้ โดยใช้ Checklist และแผนภาพแสดงผลการวิเคราะห์ ดังนี้

Active Learning Checklist		
ด้านการคิด (Thinking Domain) <ul style="list-style-type: none"> ○ ความจดจำ (Remember) ○ ความเข้าใจ (Understand) ○ การประยุกต์ (Apply) ○ การวิเคราะห์ (Analyze) ○ การประเมิน (Evaluate) ○ การสร้างสรรค์ (Create) 	ด้านความรู้สึก (Feeling Domain) <ul style="list-style-type: none"> ○ สนุก (Fun) ○ ตระหนักเห็นคุณค่า (Value) ○ ความรู้สึกท้าทาย (Challenge) ○ มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) 	ด้านการลงมือปฏิบัติ (Doing Domain) <ul style="list-style-type: none"> ○ ปฏิบัติตามต้นแบบ (Imitation) ○ ปฏิบัติได้เองอย่างถูกต้อง (Precision) ○ ปฏิบัติได้เองอย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ (Naturalization) สามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ จากสิ่งที่ได้ปฏิบัติไปสู่องค์ความรู้ที่กำลังเรียนได้

รูปที่ 6 การวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของตนเอง ตามหลักการของ Active Learning